

ऋचीकतनयोगमदित्यत्र अजीगर्तमुत्तोगमदिति पठनीयं शुनः शेषोऽस्य जीगर्तपुत्रः सन् विश्वामित्रपुत्रतामापेति बहुचब्राह्मणे समाधायते न च तनयशब्दो गोत्रपरः कर्तुं शक्यः ऋचो को हि भार्गवो जामदग्न्यस्य रामस्य पूर्वजः अथर्चाकादयोभ्येत्यपितरोराममब्रुवन् नित्यादिपर्वणिसमंतपंचकाख्यनेलिगदर्शनात् अजीगर्तस्तु आगिरसः यथैवागिरसः सन्नुपेयांतवपुत्रतामिति विश्वामित्रप्रतिबहुचब्राह्मणेशुनः शेषवचनात् यथाकथंचिद्वा एतत्समाधेयं यः विश्वामित्रपुत्रत्वं अगमत् स देवान्स्तुत्वासिद्धिमागत इत्यध्याहृत्य पूर्वणयोज्यं ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ अग्निरिति जनयितायः

विश्वामित्रस्य पुत्रत्वमृचीकतनयोगमत् ॥ ऋग्भिः स्तुत्वामहाबाहो देवान्वै यज्ञभागिनः ॥ १३ ॥ गतः शुक्रत्वमुशनादेव देवप्रसादनात् ॥ देवीं स्तुत्वा तु गगने मोदते यशसा वृतः ॥ १४ ॥ असितो देव लश्चैव तथानारदपर्वतौ ॥ कक्षीवाजामदग्न्यश्च रामस्तां ब्रह्मस्थानां भवान् ॥ १५ ॥ वसिष्ठो जमदग्निश्च विश्वामित्रोऽत्रिरेव च ॥ भरद्वाजो हरिश्चमश्रुः कुण्डधारः श्रुतश्रवाः ॥ १६ ॥ एते महर्षयः स्तुत्वा विष्णुमृग्भिः समाहिताः ॥ लेभिरेतपसा सिद्धिं प्रसादात्तस्य धीमतः ॥ १७ ॥ अनर्हाश्चार्हतां प्राप्ताः संतः स्तुत्वा तमेव ह ॥ न तु वृद्धिर्मिहान्विच्छेत्कर्म कृत्वा जुगुप्सितं ॥ १८ ॥ येऽर्थाधर्मेण ते सत्यायेऽधर्मेण धिगस्तुतान् ॥ धर्मवैशाश्वतं लोके न जज्ञाद् न कांक्षया ॥ १९ ॥ आहिताग्निर्हि धर्मात्मायः स पुण्यरुदुत्तमः ॥ वेदा हि सर्वे राजेन्द्र स्थितास्त्रिष्वग्निषु प्रभो ॥ २० ॥ स चाप्यग्न्याहितो विप्रः क्रियायस्य न हीयते ॥ श्रेयोत्यनाहिताग्निर्वमग्निहोत्रं न निष्क्रियं ॥ २१ ॥ अग्निरात्मा च माता च पिता जनयिता तथा ॥ गुरुश्च नरशार्दूलपरिचर्यायथा तथं ॥ २२ ॥ मानं त्यक्त्वा यो नरो वृद्धसेवी विद्वान्क्लीबः पश्यति प्रीतियोगात् ॥ दाक्ष्येण हीनो धर्मयुक्तो न दांतो लोके स्मिन्वै पूज्यते सद्भिरार्यः ॥ २३ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांति० मोक्ष० पराशरगीतायां द्विनवत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २९२ ॥ ॥७३॥ पराशर उवाच वृत्तिः सकाशाद्वर्णभ्यस्त्रिभ्यो हीनस्य शोभना ॥ प्रीत्योपनीतानिर्दिष्टा धर्मिष्ठा न्कुरुते सदा ॥ १ ॥ वृत्तिश्चेन्नास्ति शूद्रस्य पितृपैतामही ध्रुवा ॥ न वृत्तिं परतो मार्गेन्दुश्रूषा तु प्रयोजयेत् ॥ २ ॥

पिता स एव न त्वन्येऽनदात्तमयत्रात् प्रभृतयः परिचर्याः सेव्याः ॥ २२ ॥ क्लीबः कामहीनः स न्यः प्रीतियोगात् केवलं कृपादद्यादृष्ट्या पश्यति दाक्ष्येण स्पन्देन हीनः आयासशून्यः स न्यो धर्मपरः न दांत इत्येकं पदं दानतिष्ठिनत्तिदांतः दानार्जवच्छेदनयोरित्यस्मात्कर्तरिक्तः तदन्योनदांतः नैकधेतिवत्समासः हिंसाशून्य इत्यर्थः ॥ २३ ॥ इति शांति० नै० भा० द्विनवत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २९२ ॥ ॥७३॥ पूर्वाध्याये यतः स्वस्योपकर्ताऽन्यो नास्ति त आलोपकाराय स्वयं मानं त्यक्त्वा न्यान्सेवेतेत्युक्तं तत्र वृद्धसेवाप्रशंसार्थं शूद्रवृत्तिमहीकरोति वृत्तिरिति वर्णभ्यो ब्राह्मणक्षत्रियवैश्येभ्यः हीनस्य शूद्रस्य वृत्तिर्जीविका वृद्धसेवा सेवकान् धर्मिष्ठा न्कुरुतेऽतः शोभना दृष्टादृष्टोभयार्थत्वात् न हि याजनकरादानवाणिज्यादयो विप्रादि जीविकास्तेषां धर्मिष्ठतायै भवंत्यतः सत्सेवया लोकद्वयं साधयेदिति भावः ॥ १ ॥ परतः चैवर्णिकसेवाव्यतिरेकेण ॥ २ ॥